Márciusi koszorúk

A szabadság, a függetlenség, a társadalmi haladás nemes eszméinek jegyében emlékezett pénteken a főváros ifjúsága az 1848. március 15-i forradalom hőseire. Diákok, ifjúmunkások és az új nemzedék más rétegeinek képviselői erősítették meg: életükben, tetteikben elválaszthatatlanul összefonódik a 120 évvel ezelőtti történelmi napok hagyománya és szocialista hazánk mai szolgálata.

A Hazafias Népfront és a KISZ meghívására fiatalok ezrei sorakoztak fel a budapesti Petőfi-szobornál. Népes csoport képviselte az idősebb korosztályokat, s ott volt az 1942. március 15-i antifasiszta tüntetés számos résztvevője is. A díszemelvényen foglalt helyet *Somogyi* Miklós, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a szabad, független, demokratikus Magyarországért zászlót bontott Történelmi Emlékbizottság egykori tagja is.

Az ünnepségen Harmati Sándor, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára mondott beszédet.

A Hazafias Népfront Országos Tanácsa és budapesti bizottsága képviseletében Harmati Sándor és dr. Pesta László, a budapesti népfrontbizottság alelnöke, a KISZ Központi Bizottsága és budapesti bizottsága nevében Vajó Péter, a Központi Bizottság titkára és Főcze Lajos, a budapesti KISZ-bizottság titkára koszorúzott, majd a főváros KISZ-szervezeteinek, valamint úttörőcsapatainak küldöttei járultak csokraikkal a Petőfi-szoborhoz. Az ünnepség az Internacionálé hangjaival ért véget.

A jubileum alkalmából a Múzeum-kertben, a Kossuth Lajos téren, a II. kerületi Bem-szobornál is leróták kegyeletüket a fiatalok.

Március 15. alkalmából pénteken délelőtt koszorúzási ünnepségeket rendeztek Szegeden is. A Klauzál téri Kossuth-szobornál a városi KISZ-bizottság képviseletében *dr. Földi* Gábor, a KISZ szegedi városi bizottságának titkára, a Hazafias Népfront szegedi városi bizottsága nevében *dr. Kedvessy* György egyetemi tanár, a népfrontbizottság elnöke, az üzemi KISZ-szervezetek nevében a Ruhagyár KISZ-szervezetének képviselői helyezték el koszorúikat. A Kossuth-szobornál rendezett koszorúzási ünnepségen a Radnóti Gimnázium kórusa énekelt *Joó* Éte vezényletével.

A Dóm téri Pantheon Petőfi-szobránál a felsőfokú oktatási intézmények nevében *Hevér* László, a József Attila Tudományegyetem KISZ-bizottságának titkára koszorúzott. Énekszámokkal közreműködött a Tömörkény gimnázium kórusa. Az Aradi vértanúk terén levő Szőregi csata-emlékműnél a Ságvári Endre gimnázium tanulói helyezték el koszorúikat.

Külkereskedelmi miniszterek találkozója

A Bolgár Népköztársaság, a Német Demokratikus Köztársaság és a Szovjetunió külkereskedelmi miniszterei, valamint a Csehszlovák Szocialista Köztársaság, a Mongol Népköztársaság és a Lengyel Népköztársaság külkereskedelmi miniszterhelyettesei dr. Bíró József külkereskedelmi miniszter meghívására március 14-én és 15-én Budapesten megbeszéléseket folytattak a kölcsönös áruforgalom időszerű kérdéseiről és véleményt cseréltek az ENSZ második kereskedelmi és fejlesztési konferenciájának menetéről.

A megbeszélésen részt vevő minisztereket és miniszterhelyetteseket pénteken szívélyes légkörben lezajlott találkozón fogadta Fock Jenő, a Minisztertanács elnöke. (MTI)

Tanácskozás a tsz-ek gondjairól

Dr. Sághy Vilmos a szegedi konzultáción

Az MSZMP szeged járási végrehajtó bizottsága meghívásának eleget téve, tegnap Szegedre látogatott *dr. Sághy* Vilmos, a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter első helyettese, s konzultatív jellegű tanácskozást folytatott a megye és a járás vezetőivel az új gazdaságirányítási rendszerből eredő időszerű mezőgazdasági termelésfejlesztési kérdésekről. A tanácskozáson az MSZMP Csongrád megyei bizottságának képviseletében részt vett *Rózsa* István, a megyei pártbizottság titkára, *Csápenszki* István, a járási pártbizottság első titkára, *Csizmás* Sándor, a járási pártbizottság titkára, *dr. Fazekas* Lajos, a megyei tanács vb mezőgazdasági és élelmezésügyi osztályának vezetője, *Gyuris* Szilveszter, a járási tanács vb elnökhelyettese, *Gruber* János, a járási tanács vb mezőgazdasági és élelmezésügyi osztályának vezetője, továbbá *Bódi* János, a Szegedi Járási-Városi Tsz-ek és Tsz-Csoportok Területi Szövetségének titkára, s más vezető mezőgazdasági szakemberek.

Számos elvi állásfoglalás született a gyenge és mérleghiányos termelőszövetkezetek megerősítésének ügyében. Szó volt a triticalenak, a homok új gabonanövényének sorsáról is. Sok vitatott kérdés tisztázódott a homoki zöldség, szőlő- és gyümölcstermesztés fejlesztését illetően. Hasonlóképpen kiemelten szerepelt a tanácskozáson a termelőszövetkezeti segédüzemek sorsa, jövője.

Apró Antal Baranyában

Apró Antal, az MSZMP Poltikai Bizottságának tagja, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnökhelyettese, pénteken Baranya megyébe látogatott.

Pécsett a megyei pártbizottság vezetőivel találkozott, majd Rapai Gyulának, a megyei pártbizottság első titkárának kíséretében Siklóson a járási pártbizottság székházában tartott aktivista értekezleten tájékoztatta a megye párt-, állami és társadalmi életének vezetőit az időszerű bel- és külpolitikai kérdésekről. Ezután az idegenforgalmáról nevezetes siklós-harkány-villányi tájegységgel, annak életével ismerkedett.

Apró Antal a késő délutáni órákban visszautazott a fővárosba.

Országos verseny

A Magyar Nők Országos Tanácsa, a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa, valamint a Szövetkezetek Országos Szövetsége a hagyományokhoz híven és az elmúlt évi jó eredmények alapján az 1968. évre is meghirdeti a háztáji és kisegítő gazdaságok, valamint az egyéni baromfitenyésztéssel és -tartással foglalkozók közötti versenyt.

Az 1968. évre meghirdetett verseny feltételei lényegében azonosak az elmúlt évivel. Közöttük legfontosabbak: minél több jó minőségű baromfihús és tojás termelése, különösen a hízott liba és a tojás értékesítése, az export szempontjából igen jelentős libamájtermelés segítése stb.

A verseny során legjobb eredményt elérő baromfitenyésztő munkáját járásonként díjazzák az alábbiak szerint: első díj 1500 forintos, második díj 1200 forintos, harmadik díj 900 forintos vásárlási utalvány. Emellett — mint a felhívás megállapítja — célszerű, ha az értékesítő és fogyasztói szövetkezetek a községekben, illetve működési területükön saját hatáskörükben tárgyjutalmat tűznek ki.

Van jövője a termálvíznek

Tegnap igen hasznos tanácskozást rendezett a Szegedi Járási-Városi Termelőszövetkezetek és Termelőszövetkezeti Csoportok Területi Szövetsége a szegedi közös gazdaságok közreműködésével. Mihályteleken a Móricz Zsigmond Művelődési Házban tartották meg a vitaindító előadást, amelyre *Balogh* Jenőt, a Mélyépítő és Tervező Vállalat osztályvezető főmérnökét kérték fel.

A rendezvényen, s az üzemlátogatásokon az érdekelt termelőszövetkezetek vezetői az intenzívebb kertészeti termeléssel foglalkozó gazdaságok képviselői és horgosi jugoszláv szakemberek vettek részt. Hazánkban a Dél-Alföldön, a Kis-Alföldön és Pest környékén foglalkoznak leginkább termálvíz-hasznosítással. Az érdekelt területek szakemberei elmondták tapasztalataikat, véleményüket az elmúlt évek munkájáról.

Mihálytelekről a vendégek a szegedi Haladás és Felszabadulás Termelőszövetkezet területére, majd a Móra Ferenc Termelőszövetkezetbe látogattak. A tapasztalatok kicserélésére, s a vita folytatására ugyancsak ebben a közös gazdaságban került sor. Megállapodtak abban, hogy a termálvízhasznosítás akkor is kifizetődő, ha a hajtatás kisebb jövedelmet hoz. Nagyobb volumenű termeléssel, nagyobb termékmennyiséggel nemcsak a belföldi, de a külföldi piacokat is meghódíthatják. Szó esett az üvegházak gazdaságosabb üzemeltetéséről és építésének bővítési lehetőségeiről.

Alagútfúró pajzs

Péntekre virradó éjjel megérkezett a Kossuth Lajos téri metróállomásra a szovjet alagútfúró mechanikus pajzs. Eleinte nehézségeket kellett legyűrnie, mert a Deák tértől több száz méter hosszan meglehetősen zavart geológiai viszonyok között kellett haladnia, a felszín alatt mintegy 35—40 méternyire. Később azonban már gyorsabb volt az előrehaladás, s így pénteken éjjel fogadhatták az alagútfúró szerelvényt a Kossuth Lajos téren előre kialakított föld alatti kamrában.

Vágyak és lehetőségek

A társadalmi szükségletek és az egyéni érdekek összhangja a helyes pályaválasztás egyik alapvető ismertető jegye. Az egyén és a társadalom érdekeinek összehangolása céljából hazánkban is egyre fejlődő tanácsadói munka folyik. Családlátogatások alkalmával a pedagógusok meghallgatják a szülők elképzeléseit, az osztályfőnöki órákon pedig a tanulók számára körvonalazzák a pályaválasztási lehetőségeket. Az úgynevezett beiskolázási lapok azonban sajnos azt mutatják, hogy sok szülő és tanuló nem számol eléggé a lehetőségekkel. Különösen vonatkozik ez a középiskolai továbbtanulásra, a perspektivikus pályaválasztásra.

Az illuzórikus pályaválasztás részben annak tulajdonítható, hogy a szülők nem vesznek tudomást a reális lehetőségekről, a jelenlegi és a várható munkaerő-szükségletről, a középiskola és a felsőoktatás szükségszerű korlátairól, bizonyos demográfiai tényezőkről, amelyek szintén befolyásolják a továbbtanulási lehetőségeket. A tanulóifjúsági egyenlőtlen kormegoszlása, az egyes korosztályok létszámváltozása más következményekkel jár az általános iskolában, amely kötelező iskolatípus, mint a középiskolában, vagy a felsőoktatásban, ahol a továbbtanulás lehetőségeit már társadalmi szükségletek szabályozzák és anyagi lehetőségeink is kötöttebbé teszik.

Szegeden ebben a tanévben az általános iskolát végzők száma körülbelül 1950, mintegy 330 tanulóval több az előző évben végzettek számánál. Maximális körültekintéssel sem könnyű a végzősök továbbtanulásáról gondoskodni. Az elmúlt évben még VII. osztályos tanulók körében végzett szegedi felmérés adatai szerint a tanulók döntő többsége — 65 százalék — elsősorban gimnáziumokban, szakközépiskolákban vagy technikumokban kívánja tanulmányait folytatni.

A különböző szubjektív hatásokból adódó helytelen orientáció elkerülés céljából szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy a középiskolába jelentkezetteknek számolniok kell azzal a ténnyel, hogy 1972-ben, a statisztikai előrejelzés szerint, országos viszonylatban az érettségizetteknek mintegy 29 százaléka tanulhat tovább felsőfokú intézményekben. Mindez nem je'enti azt, hogy valaki megfelelő képességek és más pozitív tulajdonságok birtokában ne tanuljon tovább. Erről szó sincs! Azt azonban világosan kell látni, hogy társadalmunk reális szükségletei, valamint társadalmi és gazdasági fejlődésünk lehetőségei csak azok számára teszik lehetővé a felsőfokú intézményekben történő továbbtanulást, akik a társadalmi követelmények egyre magasabb szintjét elérik.

A végzős fiataloknak nem lesznek elhelyezkedési problémáik, ha nem tűznek ki irreális célokat maguk elé. A szakmunkás szükséglet évről évre növekszik. A gyorsan fejlődő technikai színvonal mellett, népgazdaságunk munkaigényének egyre kevésbé felelnek meg a szakképzetlen dolgozók. Szegedi viszonylatban jelenleg 130 szakma között választhatnak azok, akik tanulmányaikat nem középiskolában vagy egyetemen akarják folytatni.

A fizikai és a szellemi munka vonatkozásában a reális szükségletek azt igénylik, hogy minél több szakmunkást képezzünk. A továbbtanulási tendenciák ezzel ellentétes irányúak. A beiskolázási munka során a szülőkkel és a tanulókkal folytatott beszélgetésekből sajnos az tűnik ki, hogy a tanulók zöme a fizikai munkát bármely szellemi munkánál alacsonyabb rendűnek tekinti.

Joggal kérdezhetjük ki a felelős ezért a szemléletért. Államunk mindent megtesz annak érdekében, hogy a fizikai munka megbecsülése anyagiakban is kifejezésre jusson. Egy fiatal szakmunkás keresete gyakran jóval magasabb, mint a diplomát szerzett fiatalé vagy adminisztrációs munkakörben dolgozó idősebb tisztviselőé. A szakmunkás megbecsülése nemcsak anyagiakban jut kifejezésre, hanem számtalan más formában, többek között abban is, hogy elősegítik és igénylik magasabb szintű szakmai fejlődésüket, továbbtanulásra ösztönzik a szakmunkás fiatalokat.

A rosszul értelmezett szülői szeretet, amely gyakran a gyermek reális elképzeléseit húzza keresztül, a legtöbb esetben ellentétes hatást vált ki. Azok a szülők, akik a fizikai munka helytelen felfogásából adódóan „mindenáron" szellemi pályára akarják irányítani gyermeküket és figyelmen kívül hagyják az iskola tanácsait, a legjobb indulattal is saját gyermeküket sútják. Az iskola és a szülői ház akkor tesz meg mindent a gyermek érdekében, ha hosszú évek során a tanulót sokoldalúan megismerve fejleszti és bontakoztatja ki meglévő adottságait, képessé teszi arra, hogy bárhol megállja helyét még akkor is, ha magasabb követelményekkel kerül szembe, önállóságra neveli a tanulót, önmagával szemben is igényes munkára szoktatja, tiszteletet és megbecsülést alakít ki a tanulóban a munka és annak értéke iránt.

R. B.

---

gíti, hol szégyellenek a polgár bírája előtt állni, hol mindent elkövetnek a polgári jogok összeszorítására, s ez által behízelkedik magokat a hatalmasoknál, kiknek segítségével megfosztják kenyerétől a becsületes polgár-tisztviselőt; hol ilyen és hasonló nemesek találkoznak, ezek irányában nincs rokonszenv. De nézetem szerint ez nem ok a fori privilegium fenntartására, hanem ok annak valahára leendő eltörlésére..."

Rengey választókerületének, Szeged városának utasításai szerint és azok szellemében harcolt a diétán.

A március 17-én megjelent Pesti Hírlap, amely fejléce alatt vastag betűkkel hirdeti, hogy „A' sajtó szabad!", és első oldalán közli a márciusi ifjúság 12 pontját, valamint Petőfi Nemzeti dalát, továbbá a lelkes, részletes beszámolót a magyar forradalom eseményeiről, „Törvényhatósági dolgok" című rovatában szegedi tudósítója beszámolóját is közli a városi tanács és a választott polgárság március 10-én, tehát öt *nappal március idusa előtt* tartott „elegyes üléséről", amelyről egyhangúlag hozott határozat alapján utasítás ment a város diétai követeihez, hogy *a már beterjesztett reformjavaslatokon felül követeljék a törvény előtti egyenlőség, a teljes vallás- és sajtószabadság törvénybeiktatását is*, miután Rengey Nándor egyik korábbi felszólalásában *a papi, szerzetesi és alapítványi vagyonok állami felügyelet alá vételét is* követelte.

„... jól esik a tanács és a választópolgárság részéről, kivált a jelen viszonyok között — fűzi jelentéséhez a szegedi tudósító — az alkotmányos, szabad érzelemnek olly manifestátióját látni, melly *55 000 főnyi népességünk keblében lelkes visszhangra talál*. S a legjellemzőbb az: hogy ama manifestátio azon tanács és választópolgárságtól származik, mellyről a legközelebb múlt tisztújítás befejeztével az akkori kr. biztos B. A. h. tanácsos és Csongrád megyei követ imigy nyilatkozott: »És így e tanács és választópolgárság lenagyobb örömömre — conservativ szellemben töltetett be«."

Lexikonok és monográfiák nyújtottak segítséget az idézett B. A. kilétének megállapításához. A szegedi tudósító Babarczy Antalra célzott, aki 1848-ban az országgyűlés konzervatív pártjának egyik vezére volt, 1847-ben a választások alatt szerzett „érdemeiért" a császár helytartósági tanácsossá nevezte ki. Különös egyéniség lehetett, saját pártjában is népszerűtlen, az ellenzék előtt pedig mérhetetlenül ellenszenves. Széchenyi István egyik levelében *„exosus"-nak, gyűlöletesnek* nevezte. A szabadságharc idején *Windischgrätz seregének élelmezési biztosa* volt, a *Bach-kormány* a dunántúli úrbéri törvényszék elnöki stallumával jutalmazta meg szolgálatait, ráadásul *Imre* öccsével, a császári generálissal együtt — aki a szabadságharc alatt kijelentette, hogy *szégyenli, amiért magyarnak született* — bárságot kapott a császártól.

Az igazi szegedi gondolatot tehát a városi tanács és választott polgárság egyhangúlag hozott március 10-i határozata, valamint Rengey Nándor országgyűlési beszédei fejezték ki, éppen úgy, mint ahogyan *kerek hatvan esztendővel később, 1918. november 2-án*, az októberi forradalom harmadnapján Szeged város törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlésen, *Móra Ferenc javaslatára egyhangú lelkesedéssel hozott határozat* alapján sürgős fölterjesztést intézett a Nemzeti Tanácshoz, követelve *a népköztársaság kikiáltását*. Szeged törvényhatóságának és népének az a kívánsága — mondja a határozat — hogy *„Magyarország új államrendjéül a népköztársaság proklamáltassék, mint az egyedül lehetséges államforma, mely a kor szellemének megfelel és amelyben a körülöttünk alakuló szabad népköztársaságok közt békesen maradhassunk"*. Szeged most nem öt nappal, mint 1848. márciusában, hanem *két héttel előzte meg az eseményeket*. A népköztársaságot ugyanis november 16-án proklamálta a forradalmi kormány Budapesten.

A való történelem tehát ezekben a dolgokban látja és mutatja *az igazi szegedi gondolat megnyilatkozását*, nem pedig abban, amivel a pulykatollas, monoklis „gyüttmönt" kalandorok csúfolták meg Kossuth nemzetének büszkeségét, Szegednek népét.

MAGYAR LÁSZLÓ